

FORSKERUTDANNINGSUTVALGET

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Det kalles inn til møte i Forskerutdanningsutvalget, **onsdag den 24. mai 2017 kl. 10.15-12.00**, i møterom 1005, Realfagbygget, 1. etasje.

SAK I GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

SAK II PROTOKOLL FRA MØTE 09.02.2017

SAK III ORIENTERINGER

- a) Fram til 15.05.2017 er det tatt opp om lag 74 kandidater med startdato i 2016 og 4 med startdato i 2017. Nøyaktige tall og oversikt over kandidater som er tatt opp hittil i 2017 blir delt ut i møtet.
- b) I perioden 01.01.-15.05.2017 har 21 kandidater disputert for ph.d.-graden ved MN-fakultetet, én av disse for dr.philos.-graden. Det har i tillegg vært to underkjenninger. Det er levert inn ytterligere 17 avhandlinger til bedømmelse for disputas i 2017. Dersom alle disputerer inneværende semester blir antall disputaser vår 17: 38. Vår 16 ble det avholdt 33 disputaser. Måltallet (prognose) for disputaser i 2017 er 68.
- c) Oppdatering fra arbeidsgruppe om fakultetsvise ph.d.-program
- d) E-kurs for doktorgradsveiledere
- e) Orientering fra det sentrale Forskningsutvalget, samt andre råd og utvalg.

Faste lenker:

Forskningsutvalget <http://www.uib.no/fa/arbeidsfelt/forskningsutvalget/sakslister>

SAK 6/17 Forskerutdanningsløpet ved MN - oppsummering og anbefalinger
Vedtakssak

SAK 7/17 EVENTUELT

Anne Marit Blokhus
Leder

Eli Neshavn Høie
Sekretær

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk–naturvitenskapelige fakultet
FORSKERUTDANNINGSUTVALGET

Sak 6/17
Møtedato: 24.05.2017

Forskerutdanningsløpet ved MN - oppsummering og anbefalinger

Forskerutdanningsutvalget ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har høst 16 og vår 17 hatt en gjennomgang av ulike faser i forskerutdanningen ved fakultetet. Hensikten har vært å sikre erfaringsutveksling mellom instituttene og å vurdere felles anbefalinger ved fakultetet.

Oppsummeringen under viser kun hovedtrekk fra diskusjonen, utfyllende referat fra møtene finnes her: https://wiki.uib.no/matnat/index.php/Forskerutdanningsutvalget_2017

Forskerutdanningsutvalget har hatt fokus på hele ph.d.-løpet:

- Opptak
- Midtveisevaluering
- Fremdriftsrapportering
- Avslutningsfasen
- Informasjon til komite og digital utsending

Opptak

- Studieadministrasjon brukes i gjennomgang av de formelle kravene og i søknaden med vedlegg.
- Vurdering av utenlandsk utdanning er en sårbar prosess, og fakultetets kompetanse er vesentlig for driften. Det hadde vært ønskelig med den samme kontrollen av eksternt ansatte stipendiater.
- Prosjektbeskrivelse – ulik praksis på hvordan denne skal utformes og hva den skal brukes til. Ved Kjemisk institutt skal prosjektbeskrivelsen fungere som arbeidskrav for kandidaten og veileders rolle skal beskrives.
- Ulik praksis på hvordan prosjekter godkjennes før søknad behandles i FU. Ved Institutt for geovitenskap er det forskningsgruppen som godkjenner og anbefaler prosjekter.

➤ Anbefalinger

- **Alle kandidater med utenlandsk utdanning skal vurderes ved fakultetet i forbindelse med ansettelse, dette gjelder også eksterne kandidater.**
- **Fakultetet utarbeider informasjonsskriv om krav til opptak til ph.d.-programmet for eksterne kandidater. Instituttene sender informasjonsskrivet til de eksterne firma/institusjoner de har mye samarbeid med.**

- **Fakultetet utarbeider retningslinjer for opptak av selvfinansierte kandidater. Krav til dokumentasjon ved opptakssøknad presiseres.**
- **Kandidaten bør presentere prosjektbeskrivelse for instituttets FU, også for kandidatens egen forståelse.**

Midtveisevaluering

- Pålagt, skal gjennomføres ved alle institutt. Ett institutt gjennomfører ikke dette i dag.
- De fleste institutt opplever midtveisevalueringen som en hensiktsmessig oppfølging av kandidaten
- Ulik form på gjennomføring. På de fleste institutt deltar både veileder og kandidat, på noen institutt får kandidat og veileder snakke alene med FU etter presentasjonen for å fange opp evt. problemer. Noen har åpen presentasjon for alle interesserte.
- I ulik grad er det vitenskapelige med i komiteen som har kunnskap om prosjektet, og dermed kan gi tilbakemeldinger på selve prosjektet.
- Ved flere institutt er noe av hensikten å justere planene til kandidat og veileder, slik at prosjektet er gjennomførbart.

➤ **Anbefalinger**

- **Alle er pålagt å gjennomføre midtveisevaluering**
- **Veileder og kandidat bør være med på midtveisevaluering, men kandidat bør også snakke med komiteen alene i etterkant av presentasjonen**
- **Presentasjonen bør være åpen for publikum**
- **Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt, jfr. UiBs retningslinjer for midtveisevaluering**
- **Skal resultere i en realistisk tidsplan for ferdigstilling av forskerutdanningsløp, jfr. UiBs retningslinjer for midtveisevaluering**
- **Dersom kandidatens progresjon ikke er tilfredsstillende bør det utarbeides en oppfølgingsplan. Dette bør følges opp med et møte med veileder, kandidat og representant for instituttledelsen seks måneder etter midtveisevalueringen. Jfr. nytt punkt i UiBs retningslinjer for midtveisevaluering (<https://wiki.uib.no/matnat/images/d/dd/Midtveisevaluering.pdf>)**
- **Skriftlig rapport eller tilbakemelding etter midtveisevalueringen, arkiveres på kandidatens mappe i ephorte.**

Fremdriftsrapportering

- Instituttene fokuserer spesielt på om framdriftsrapportene viser ulik oppfatning mellom veileder og kandidat om når kandidaten skal levere.
- Hjelper å holde oversikt over hvem som planlegger å levere snart.
- Kan fange opp dersom en kandidat er misfornøyd med veileder.

- Ett institutt opplever at det ikke er samsvar mellom det kandidatene som har vært lenge i systemet skriver i skjemaet, og det de sier når de blir kalt inn til samtale. For mange mener de gjør det bra i forhold til realiteten.
- Den generelle oppfatningen er at rapportene sjelden viser noe nytt, og at midtveiseevalueringen er kjerne i oppfølging av kandidaten

➤ **Anbefalinger**

- **Dersom rapporten fra veileder og kandidat viser ulik oppfatning om når kandidaten skal levere må dette følges opp ved instituttet.**
- **Framdriftsrapportene bør brukes for å holde oversikt over kandidatens tidsplan for ferdigstillelse.**

Avslutningsfasen

- Ved Molekylærbiologisk institutt skal veileder og kandidat seks måneder før planlagt levering sende rapport om det er mulig å fullføre på tid. Flere institutt ønsker å styrke oppfølgingen av kandidaten de siste seks månedene.
- Enkelte institutt opplever at eksterne kandidater ofte faller utenfor den uformelle oppfølgingen av kandidater, og instituttet har derfor ikke like god oversikt over når kandidatene planlegger innlevering.
- Spesielt eksterne kandidater har behov for å vite hvilke krav som stilles til avhandlingen, f.eks. at det kreves en skikkelig kappe.

Innlevering

- De fleste institutt har rutiner for å kalle inn til møte eller sende brev til kandidater angående praktiske forhold rundt innleveringen. Studieadministrasjonen sjekker at opplæringsdelen er ok.
- De fleste institutt finner komité første etter at kandidaten har levert inn avhandlingen.

Prøveforelesning

- Det varierer mellom instituttene hvem som er involvert i å finne tema til prøveforelesningen. Det kan være kun komitéen, kun FU eller komiteleder og FU i felleskap.
- Det varierer også om tema for prøveforelesningen er utenfor eller innenfor tema for oppgaven.

➤ **Anbefalinger**

- **Instituttet bør ta ut jevnlig rapporter for å ha oversikt over hvilke kandidater som har 6 måneder igjen av tilsetting. Sende e-post til kandidat og veileder. Be om tilbakemelding fra kandidat og veileder om avslutning av ph.d.-løpet og planlagt innleveringsdato.**
- **Prøveforelesning bør gjennomføres før disputasdagen. Ifølge ph.d.-forskriften ved UiB er hensikten å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. For å sikre lik praksis bør FU være involvert i å bestemme tema for prøveforelesning.**
- **Prosessen med å finne bedømmelseskomite og innhente habilitetsvurderinger bør starte før kandidaten leverer avhandlingen. Disputasdato bør være klar når komitéen oppnevnes.**

Informasjon til komité og digital utsending

- Informasjon til opponenter og leder for komitéen bør kortes ned og presenteres punktvis
- Viktige punkter å få fram: Leder av komitéen er likeverdig ansvarlig med resten av komiteen. Medlemmene: Viktigst er at de må godkjenne avhandlingen slik den foreligger.
- All informasjonen bør være tilgjengelig på nett
- Informasjon til internt medlem i komitéen bør være tilgjengelig på nett, slik at han kan få informasjon også før opponentene er klare.
- FU anbefaler at avhandlinger sendes ut digitalt til komitemedlemmer.

➤ **Anbefalinger**

- **Avhandlinger og informasjon til komitémedlemmene sendes digitalt.**
- **Informasjon om komitéens oppgaver gjøres tilgjengelig på nett.**

FORSLAG TIL VEDTAK

Forskerutdanningsutvalget ber instituttens forskerutdanningsutvalg om å følge opp anbefalingene i løpet av høst 17 og vår 18. Fakultetets forskerutdanningsutvalg vil be om løypemeldinger underveis i prosessen.

Anne Marit Blokhus

prodekan

Eli N. Høie

Sekretær

BIG 15.05.17